

VALSTS KONTROLE

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. 67017500; e-pasts: pasts@lrvk.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms dokumenta
paraksta laika zīmogā un
dokumenta numurs teksta failā

**Laika grafiks Aizsardzības ministrijas ziņošanai par ieteikumu ieviešanu
revīzijā “Vai varam paļauties uz informācijas sistēmu pieejamību un e-pakalpojumu
saņemšanu?”
(revīzijas grafiks Nr.2.4.1-38/2020)**

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi ¹	Terminš, kādā Aizsardzības ministrija rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamās vienības plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
1.	Lai gūtu pārliecību, ka valsts pārvaldē izmantotās būtiskās IS un tajās uzkrātie dati ir atjaunojami, Aizsardzības ministrijai sadarbībā ar VARAM izstrādāt pasākumu plānu, lai nodrošinātu, ka iestādēs ir izstrādāti IS darbības atjaunošanas plāni un tiek regulāri nodrošināta to pilnīguma un atbilstības pārbaude, pārliecinoties par IS pieejamības un datu atjaunošanas iespējamību noteiktajā atjaunošanas laikā.	31.05.2024. (ieteikuma ieviešanas termiņš)	AM sadarbībā ar VARAM iesniegt Ministru kabinetam priekšlikumu pasākumu plānam, lai nodrošinātu, ka iestādēs ir izstrādāti IS darbības atjaunošanas plāni un tiek regulāri nodrošināta to pilnīguma un atbilstības pārbaude, pārliecinoties par IS pieejamības un datu atjaunošanas iespējamību noteiktajā atjaunošanas laikā.
2.	Lai pilnveidotu pieeju, kad un kā iestādēm ir jāinformē CERT.LV par IT drošības incidentiem, ierosinām Aizsardzības ministrijai (kā vadošajai iestādei, kas koordinē IT drošības politikas veidošanu un īstenošanu) sadarbībā ar CERT.LV izstrādāt vadlīnijas, pēc kurām iestādes nosaka IT drošības incidenta būtiskumu un to, vai ir nepieciešams informēt CERT.LV, kā arī noteikt ieteicamo iesniedzamo informācijas apjomu un struktūru.	31.05.2024. (ieteikuma ieviešanas termiņš)	AM sadarbībā ar CERT.LV izstrādāt vadlīnijas, pēc kurām iestādes nosaka IT drošības incidenta būtiskumu un to, vai ir nepieciešams informēt CERT.LV, kā arī normatīvajos aktos nosaka ieteicamo iesniedzamās informācijas apjomu un struktūru.
3.	Lai operatīvi atklātu informāciju par ietekmētajām IS un e-pakalpojumiem un ilgtermiņā sniegtu informāciju par dīkstāves laiku, aicinām Aizsardzības ministrijai sadarbībā ar VARAM izstrādāt datu apmaiņas mehānismu un	01.04.2023. (ieteikuma ieviešanas termiņš)	AM sadarbībā ar CERT.LV un VARAM vienoties par optimālu datu apmaiņas mehānismu un vienotu informācijas uzkrāšanas punktu.

¹ Revīzijā sniegtajiem ieteikumiem nav identificēta kvantificējama ietekme.

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi ¹	Termiņš, kādā Aizsardzības ministrija rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamās vienības plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
	vienotu informācijas uzkrāšanas punktu.		
4.	Ņemot vērā pieaugošos kibernetikas riskus un lai stiprinātu spēju preventīvi konstatēt apdraudējumus kibertelpā, aicinām Aizsardzības ministrijai sadarbībā: 4.1. ar CERT.LV, izstrādāt kritērijus, lai apzinātu iestādes, kurās obligāti ir jāizvieto CERT.LV drošības sensori; 4.2. ar VARAM izstrādāt stratēģiju drošības sensoru plašākai uzstādīšanai un izmantošanai, to starp, izstrādāto stratēģiju salāgojot ar VARAM uzsāktu iniciatīvu IKT konsolidācijai.	01.04.2023. (ieteikuma ieviešanas termiņš) 31.05.2024. (ieteikuma ieviešanas termiņš)	AM sadarbībā ar CERT.LV un atbilstošajos normatīvajos aktos iekļaut kritērijus, lai noteiktu, kurās iestādēs ir obligāti jāizvieto CERT.LV agrās brīdināšanas sensori. AM sadarbībā ar VARAM iekļaut stratēģiju agrās brīdināšanas sensoru plašākai uzstādīšanai un izmantošanai Nacionālajā kibernetikas stratēģijā 2023.-2026.gadam

Informācijai – revīzijā sniegtie ieteikumi VARAM

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi ²	Termiņš, kādā VARAM rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamās vienības plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
1.	Lai valstiski identificētu jomas, kurās e-pakalpojumu un to atbalstošo IS un IKT resursu pieejamība ir būtiski stiprināma, VARAM: 1.1 nodrošināt, ka valsts pārvaldes IKT infrastruktūras koplietošanas pakalpojumu sniedzēju sniegtajiem pakalpojumiem tiek nodrošināta pakalpojumu pieejamības uzskaitē, kas ietver gan infrastruktūras, gan arī tās atbalstīto lietojumu (sistēmu) pieejamības monitoringu un vienveidīgu uzskaiti; 1.2 regulāri nodrošināt konsolidēta pārskata sagatavošanu par sasniegto pieejamības līmeni visiem valsts pakalpojumiem nodrošinotiem IKT resursiem, to starp, vērtējot kādas sekas valstij un iedzīvotājam atstāj, ja pieejamība netiek sasniegta.	01.04.2023. (starpziņošanas termiņš) 01.07.2025. (ieteikuma ieviešanas termiņš) 01.07.2026 (ieteikuma ieviešanas termiņš)	Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 2. komponentes “Digitālā transformācija” 2.1. reformu un investīciju virziena “Valsts pārvaldes, t.sk. pašvaldību digitālā transformācija” investīcijas 2.1.2.2.i. “Latvijas nacionālais federālais mākonis” investīcijas projektu ietvaros nodrošināt pakalpojumu (t.sk. lietojum-programmatūras) pieejamības vienveidīgu uzskaiti un uzskaites datu pieejamību automatizētu konsolidētu pārskatu veidošanai. 2021.-2027. gadu perioda ERAF darbības programmas SAM 3.1. IKT pārvaldības sistēmas projekta ietvaros nodrošināt IKT resursu pieejamības pārskatu funkcionalitātes ieviešanu. Papildināt koplietošanas platformās

² Revīzijā sniegtajiem ieteikumiem nav identificēta kvantificējama ietekme.

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi ²	Termiņš, kādā VARAM rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamās vienības plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
			pieejamo e-pakalpojumu lietošanas statistiku ar pakalpojumu pieejamības statistiku un veikt analīzi par pārskatos konstatētās nepieejamības korelāciju ar pakalpojumu piegādes procesos iesaistīto IKT resursu darbības pārtraukumiem.
2.	Lai radītu priekšnoteikumus “Digitālās transformācijas pamatnostādņēs 2021.–2027.gadam” noteiktā rezultatīvā rādītāja IS pieejamības jomā izmērīšanai, līdz pamatnostādņu īstenošanas starpposma novērtējumam VARAM sadarbībā ar citām iestādēm veikt nepieciešamās darbības, lai veicinātu tā sasniegšanu.	01.04.2023. (starpziņošanas termiņš) 01.07.2025 (ieteikuma ieviešanas termiņš)	Pārizdoti Valsts informācijas sistēmu likuma deleģētie noteikumi, iekļaujot tajos darbības atjaunošanas plānošanas (t.sk. plānu izpildes testēšanas) un pieejamības prasību definēšanas un izpildes uzraudzības prasības. ANM ³ un jaunā plānošanas perioda Eiropas struktūrfondu projektu saskaņošanas un īstenošanas uzraudzības ietvaros nodrošināt darbības atjaunošanas prasību izpildi.
3.	Lai nodrošinātu to, ka VIRSIS uzskaitītie dati ir izmantojami VARAM funkciju īstenošanā un sniedz skaidru priekšstatu par valsts IKT resursiem un IS, VARAM: 3.1. pārliecināties, ka VIRSIS sistēmā ir reģistrēti visi IS pārziņi un ir uzskaitītas visas būtiskās IS; 3.2. veikt VIRSIS sistēmā uzskaitīto datu kvalitātes pārbaudi, pārliecinoties par datu pilnīgumu, informācijas satura atbilstību VIRSIS uzskaites nosacījumiem un būtībai.	01.04.2023. (starpziņošanas termiņš) 01.07.2025. (ieteikuma ieviešanas termiņš)	Veikt grozījumus VIRSIS MK noteikumos, paplašinot sistēmā reģistrējamo IKT resursu tvērumu un nosakot IKT risinājumu izmaiņu un jaunu IKT risinājumu attīstības aktivitāšu reģistrēšanu sistēmā VIRSIS; VARAM veic ikgadējas VIRSIS datu kvalitātes pārbaudes, pārbaūžu tvērumu izvēlei izmantojot informāciju par būtiskās valsts budžeta izmaksas radījušām IKT attīstības aktivitātēm bez reģistrētas piesaistes VIRSIS reģistrētiem valsts pārvaldes IKT resursiem, kā arī citus informācijas avotus, kas netieši liecina par VIRSIS datu kvalitātes problēmām. Veikto pārbaūžu rezultātus komunicēt IKT resursu pārziņiem, panākot datu kvalitātes uzlabojumu darbību veikšanu.
4.	Lai iestādēs nodrošinātu vienotu pieeju, VARAM izstrādāt metodiku IS un e-pakalpojumu pieejamības aprēķināšanai, tai skaitā nosakot, kādus rādītājus uzkrāt IS un e-pakalpojumu pieejamības aprēķinam un pret ko tos attiecināt.	31.05.2024. (starpziņošanas termiņš) 01.07.2025 (ieteikuma ieviešanas termiņš)	Izveidot pakalpojumu pārvaldības politiku, kas paredz katram pakalpojumam un tam nepieciešamajam IT nodrošinājumam noteikt pakalpojumu līmeņu nosacījumus, tostarp rādītājus, kas raksturo pieejamību. Izveidot pakalpojumu pārvaldības politikas īstenošanas vadlīnijas, tostarp vadlīnijas pakalpojumu pārvaldības uzdevumu veikšanai:

³ Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisms

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi ²	Termiņš, kādā VARAM rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamās vienības plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
			“Vadlīnijas pakalpojumu pieejamības un nepārtrauktības nodrošināšanai”.
5.	Lai nodrošinātu savstarpēji saskaņotas prasības IS un e-pakalpojumu noteiktajam darbības laikam un sasniedzamajam pieejamības līmenim, VARAM pārskatīt normatīvos aktus un nodrošināt savstarpējo saikni starp prasībām portāla Latvija.lv pieejamībai, e-pakalpojumu pieejamībai un darbības laikam.	01.07.2026. (ieteikuma ieviešanas termiņš)	Modernizējot Latvija.lv (t.sk. pārveidojot risinājuma tehnisko arhitektūru) un pārceļot risinājumu uz paaugstinātām prasībām atbilstošiem valsts pārvaldes mākoņdatošanas pakalpojumiem, nodrošināt, ka Latvija.lv un tās komponentu pieejamības līmenis ir pietiekami augsts, lai neapdraudētu tajā izvietoto e-pakalpojumu pieejamības prasību izpildi. Noteikt Latvija.lv paaugstinātās pieejamības prasības tiesiskajā regulējumā, bet attiecībā uz e-pakalpojumiem, iekļaut norādes par to pieejamības prasību noteikšanu vadlīnijās, kas tiks izstrādātas 4.ieteikuma ietvaros.

Sektora vadītāja

I. Kalniņa-Junga

Departamenta direktore

I. Bādere

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Kaļupnieks 67017663
Valdis.Kalupnieks@lrvk.gov.lv